

BELGISCHE SENAAT**ZITTING 1992-1993**

18 NOVEMBER 1992

Voorstel van wet op de vennootschappen met een sociaal oogmerk, de vennootschappen ter ondersteuning van de vennootschappen met een sociaal oogmerk en de verenigingen van vennootschappen met een sociaal oogmerk

(Ingediend door de heer Taminiaux c.s.)

TOELICHTING**1. Sociale economie**

Het begrip sociale economie in ruime zin berust op de beginselen van groepssolidariteit en op de morele waarden van zelfstandigheid en burgerschap. De ondernemingen van de sociale economie verrichten drie soorten activiteiten en de rechtsvorm die ze aannemen is meestal die van de coöperatie, de onderlinge maatschappij of de vereniging.

Voor coöperaties en onderlinge maatschappijen bestaan er specifieke rechtsvormen die hun groei hebben mogelijk gemaakt. Voor andere sectoren van de sociale economie bestaat er in België echter geen aangepaste rechtsvorm.

Er komen steeds meer initiatieven en ondernemingen van associatieve aard waar groepssolidariteit belangrijker is dan persoonlijk gewin, zelfs al produceren zij verhandelbare goederen en diensten.

Het gaat om een nieuwe aanpak die bevorderd verdient te worden. Het gebeurt ook steeds vaker dat

SENAT DE BELGIQUE**SESSION DE 1992-1993**

18 NOVEMBRE 1992

Proposition de loi sur les sociétés d'intérêt social, les sociétés de promotion d'intérêt social et les unions de sociétés d'intérêt social

(Déposée par M. Taminiaux et consorts)

DEVELOPPEMENTS**1. L'économie sociale**

La notion d'économie sociale dans son sens large repose sur les principes de solidarité et de participation et sur les valeurs d'autonomie et de citoyenneté. Se trouvent ainsi dans l'économie sociale trois grands groupes d'activités, plus ou moins structurés autour des formes juridiques de la société coopérative, de la mutuelle et de l'association.

Les coopératives et les mutuelles disposent de statuts juridiques qui ont permis leur développement. D'autres secteurs de l'économie sociale par contre, en Belgique, ne disposent pas d'un statut juridique adéquat.

De plus en plus, on voit se développer des initiatives et des entreprises de type associatif, mettant en avant la solidarité plutôt que le profit personnel, même si elles se situent dans le domaine de l'activité économique dite marchande.

C'est une nouvelle approche qui se fait jour et qui mérite d'être encouragée. L'insertion des jeunes dans

jongeren, of zij dat nu willen of niet, in het beroepsleven terechtkomen via onzekere baantjes bij organisaties in de niet-commerciële sector.

De onverbiddelijke wet van de produktiviteit en de hoge scholingseisen leiden ertoe dat de minst bekwame of de laagst geschoolde personen niet aan het gewone arbeidsproces kunnen deelnemen. Sociaal gezien is zo'n toestand uiteraard onaanvaardbaar. Ondernemingen die groepssolidariteit als grondbeginsel verkiezen boven winst, kunnen evenwel bijdragen tot het oplossen van dat maatschappelijk probleem.

Tal van valide en deskundige personen zijn werkloos en lijden onder een gevoel van nutteloosheid, terwijl zij om zich heen zien dat niet wordt voldaan aan tal van collectieve en maatschappelijke behoeften, hetzij omdat de bestaande diensten te duur zijn, hetzij omdat de O.C.M.W.'s of de overheid niet over voldoende middelen beschikken om ze te organiseren.

Er worden nieuwe initiatieven genomen: verdwenen oude beroepen worden opnieuw uitgeoefend en krijgen een ruimere bekendheid. Naast de industriële produkten die op grote schaal als consumptiegoederen worden verkocht, komen er zogenoemde ambachtelijke, biologische of ecologische goederen bij. Er ontstaan nieuwe beroepen.

Het bestaan van al die activiteiten wordt heden ten dage erkend als «sociale economie». De laatste begripsbepaling lijkt het te zullen halen en daarom zullen wij ze hier gebruiken.

Een mededeling van de Commissie van de Europese Gemeenschappen aan de Raad (18 december 1989) zegt in dat verband:

«De sociale hoedanigheid van deze organisaties resulteert uit de door hen nagestreefde doeleinden, die tot het verrichten van de produktie-activiteit leiden, en de wijze van organisatie en beheer daarvan; zij vloeit niet voort uit de aard van de geproduceerde goederen en diensten die, zoals boven gezegd, tot het terrein van de economie behoren.»

Daaruit blijkt duidelijk dat er een rechtsvorm moet komen die rekening houdt met deze specifieke wijze van organisatie en beheer.

De bedoelde sector beslaat reeds een ruim gebied, dat nog toeneemt in omvang. De betrokken ondernemingen zijn in uiteenlopende omstandigheden ontstaan, doch alle willen zij een oplossing vinden voor de bestaande problemen:

- weigering om zich neer te leggen bij de onontkoombaarheid van de werkloosheid;
- werkgelegenheid voor personen die in ondernemingen als niet of minder rendabel doorgaan, door van hen werknemers en creatieve mensen te maken in plaats van bijstandtrekkers;

la vie active passe aussi de plus en plus souvent par des emplois précaires et situés dans le domaine non marchand, qu'ils le souhaitent ou non.

L'intransigeance de productivité et l'exigence d'une qualification élevée laissent souvent hors du circuit de travail normal les moins habiles ou les moins qualifiés. C'est évidemment une situation sociale inadmissible. Des entreprises fondées sur la solidarité plutôt que sur le profit peuvent participer à la solution de ce problème de société.

Quantité de personnes valides et compétentes se trouvent sans emploi et ressentent péniblement ce sentiment d'inutilité alors qu'elles voient à côté d'elles quantité de besoins collectifs et sociaux non satisfaits, soit parce que les services existants coûtent trop cher, soit parce que les C.P.A.S. ou les pouvoirs publics n'ont pas les moyens budgétaires de les organiser.

Des initiatives nouvelles voient le jour: des métiers traditionnels et disparus sont repris et se redéveloppent, des produits dits artisanaux, biologiques ou écologiques apparaissent en marge des produits industriels de grande consommation, des métiers nouveaux apparaissent.

Cet ensemble d'activités est aujourd'hui reconnu sous le nom d'«économie sociale». Cette dernière appellation tend à s'imposer et sera retenue ici.

Une communication de la Commission des Communautés européennes au Conseil (18 décembre 1989) précise ceci:

«La qualification sociale de ces entreprises est fonction des buts poursuivis, conduisant à la mise en œuvre de l'activité productive, et des modalités d'organisation et de gestion de celle-ci; elle ne dérive pas de la nature des biens et services produits qui appartiennent à la sphère économique.»

Ceci montre à l'évidence la nécessité d'un statut juridique adapté à ces modalités spécifiques d'organisation et de gestion.

Ce secteur couvre un champ déjà large et qui va en se développant. Ces entreprises, nées de situations diverses, ont en commun une volonté de réponse aux problèmes qui se posent:

- refus du chômage inéluctable;
- travail pour des personnes jugées non rentables ou moins rentables dans les entreprises, en les faisant passer de la situation d'assisté à celle de travailleur et de créateur;

- werknemers die hun failliete onderneming willen overnemen;
- de wil om de structuren te veranderen via een op democratische leest geschoeide bedrijfsvoering met inspraak voor de werknemers;
- sociale, culturele of sociale en culturele oogmerken;
- verdeling van de winst onder de werknemers.

Honderden ondernemingen voldoen momenteel reeds aan die gemeenschappelijke kenmerken. Het gaat bijvoorbeeld om:

- ondernemingen waarvan het kapitaal gedeels in handen is van de werknemers of hun verenigingen;
- ondernemingen die de beginselen van democratische bedrijfsvoering onderschrijven en functioneren op basis van medezeggenschap van hun werknemers;
- ondernemingen die hun winst willen besteden aan sociale of sociale en culturele werking die maatschappelijke ontvoogding en/of zelfbeschikking en/of ontwikkeling van een bepaalde gemeenschap beoogt.

2. Aangepaste rechtsvorm

Het grootste struikelblok voor ondernemingen uit deze sector is het ontbreken van een aangepaste rechtsvorm. Ofschoon er al veel initiatieven op dat vlak zijn genomen, vallen die dan terug op structuren zoals scholen, verenigingen, groepen van enkele personen.

Soms wordt de vorm van een V.Z.W. (vereniging zonder winstoogmerk) aangenomen, doch die vorm past niet bij een handelsbedrijvigheid. Overigens zou de wet van 1921 op de V.Z.W.'s strenger toegepast moeten worden: het gebeurt immers maar al te vaak dat een V.Z.W. als dekmantel dient om winstgevend activiteiten te verdoezelen. Daartegenover staat dat de sociale economie zo'n tweeslachtigheid wil vermijden en haar economisch oogmerk bevestigd wil zien.

Geen enkele van de bestaande rechtsvormen van handelsvennootschappen past echter bij dat soort van onderneming.

Een N.V. (naamloze vennootschap) vereist vanaf haar oprichting een aanzienlijke inbreng van kapitaal. Ook al dient het niet onmiddellijk volgestort te worden, het blijft toch steeds opvraagbaar, althans indien er moeilijkheden rijzen.

In feite laat een N.V. geen ruimte voor probeersels; het project moet van meet af aan afgebakend zijn. Evenmin biedt een N.V. de mogelijkheid om beschei-

- reprise par les travailleurs d'une entreprise en faillite;
- volonté de changement des structures par une gestion démocratique associant les travailleurs;
- objectif social, culturel ou socio-culturel;
- socialisation du profit.

Plusieurs centaines d'entreprises répondant à ces critères communs existent déjà. Il s'agit, par exemple:

- des entreprises dont le capital appartient en majorité aux travailleurs ou à leurs associations;
- des entreprises s'inspirant de principes de gestion démocratique et fonctionnant sur base de la participation des travailleurs aux structures de décision;
- des entreprises dont le but est d'investir leurs bénéfices dans une action sociale ou socio-culturelle, visant l'émancipation sociale et/ou l'autodétermination et/ou le développement communautaire.

2. Un statut juridique adapté

La principale difficulté des entreprises de ce secteur est l'absence d'un statut juridique adapté, alors même que l'initiative existe, ayant trouvé son support dans des structures telles qu'une école, une association, un groupement de quelques personnes.

Ou bien, on adopte un statut d'A.S.B.L. (association sans but lucratif), mais il ne convient pas à des activités de commerce. Il faudrait d'ailleurs être beaucoup plus sévère dans l'application de la loi de 1921 sur les A.S.B.L.: trop souvent, on trouve un camouflage voulu d'activités lucratives. L'économie sociale veut éviter cette ambiguïté et affirmer son caractère économique.

Cependant, aucun des types juridiques de sociétés commerciales existant actuellement ne convient à ce type d'entreprise.

La S.A. (société anonyme) exige d'emblée la réunion d'un capital important. Même s'il n'est pas obligatoire de libérer entièrement et immédiatement le capital, il reste cependant appelable, en tout cas s'il y a difficultés.

En fait, le choix de la S.A. ne permet pas de tâtonnements, il faut être sûr du projet dès le départ. Il ne permet pas de démarrer petitement et de croître selon les

den van start te gaan en uit te breiden naarmate de middelen groeien. De sociale economie wil echter juist de mogelijkheden van de niet-commerciële sector bevorderen en tot ontwikkeling brengen.

Bovendien laten de statuten van een N.V. geen spel-
ling toe; evenmin houden zij rekening met vormen van medezeggenschap van de werknemers.

Een B.V.B.A. behoeft weliswaar niet zoveel kapitaal als een N.V., maar moet ten minste 750 000 frank bijeenbrengen vanaf de oprichting. Voorts is de B.V.B.A. de aangewezen vorm voor familiebedrijven, en de meeste ondernemingen in de sociale economie zijn dat niet.

Als rechtsvorm is de coöperatieve vennootschap in de eerste plaats interessant voor distributie- of verbruikerscoöperaties en niet zozeer voor werknemerscoöperaties. De recente herziening van de wet op de coöperatieve vennootschappen heeft er bovendien voor gezorgd dat deze rechtsvorm minder soepel is op het stuk van de statuten en dat de oprichting van coöperatieve vennootschappen moeilijker en duurder geworden is.

Anderzijds is onze sociale wetgeving niet opgesteld voor de werknemerscoöperaties. De coöperatieve vennootschap wordt thans beschouwd als een vennootschap van personen en bijgevolg worden de vennoten als zelfstandigen behandeld: zelfs indien zij met het bedrijf een arbeidsovereenkomst gesloten hebben, zijn zij als zelfstandige bijdrageplichtig zodra zij ook maar enigszins bij de bedrijfsvoering betrokken zijn. Dat geldt evenzeer voor de bestuurders van N.V.'s of B.V.B.A.'s.

Tenslotte kiest men — bij gebrek aan beter — vaak de vorm van een V.Z.W., die echter, benevens het reeds genoemde principiële bezwaar, nog tal van nadelen inhoudt. Zo zal bijvoorbeeld het ontbreken van kapitaal stevast tot moeilijkheden met de kredietinstellingen leiden omdat die menen dat er ontoereikende waarborgen aanwezig zijn en daarom eisen dat de bestuurders zich persoonlijk verbinden of dat derden zich borg stellen.

Voorts is het ook zo dat er voor de inbrengers van kapitaal geen andere vergoeding dan de gebruikelijke rente kan worden vastgesteld en dat het moeilijk is de werknemers bij de besluitvorming te betrekken, zelfs al gaat het om de financiering van hun eigen onderneming.

Het is voor V.Z.W.'s eveneens moeilijk om in bepaalde gevallen erkend te worden of in aanmerking te komen, zoals bij overheidsopdrachten of bij initiatieven van het Ministerie van Openbare Werken. Wat V.Z.W.'s zelf ook mogen beweren of wat zij ook ondernemen, zij geven tenslotte steeds de indruk dat zij ondernemingen en zelfstandigen uit dezelfde sector op een oneerlijke wijze beconcurreren.

moyens. Or, l'économie sociale doit favoriser les potentialités qui existent dans les milieux non marchands et les faire éclore progressivement.

De plus, les statuts de la S.A. sont trop lourds et mal adaptés à un type de gestion démocratique par les travailleurs.

La S.P.R.L., si elle exige un capital moindre que la S.A., doit cependant réunir, dès le départ, au moins 750 000 francs. De plus, la S.P.R.L. est adaptée au caractère familial de l'entreprise, ce qui n'est pas le cas de l'économie sociale.

Le statut de société coopérative convient plus aux coopératives de distribution ou de consommation qu'à celles des travailleurs. De plus la récente réforme du statut des sociétés coopératives leur a ôté toute souplesse à leur statut et en a rendu la création plus difficile et onéreuse.

La législation sociale n'a pour sa part pas été conçue pour des coopératives de travailleurs. Dans l'état actuel de la réglementation, la société coopérative est considérée comme une société de personnes, dès lors, les associés coopérateurs sont considérés comme indépendants: même s'ils sont sous contrat d'emploi dans l'entreprise, ils doivent payer les cotisations sociales d'indépendants dès qu'ils participent, même faiblement, à la gestion de leur entreprise. C'est d'ailleurs la même situation pour les administrateurs de S.A. ou de S.P.R.L.

Finalement, le type juridique d'A.S.B.L. est fréquemment adopté, faute de mieux, mais il présente de nombreux inconvénients, outre son inadéquation de principe déjà évoquée. Parmi ces inconvénients: l'absence d'un capital social entraîne des difficultés de la part des organismes de crédit qui estiment ne pas avoir de garanties suffisantes et exigent alors des engagements personnels des administrateurs ou de cautions de tiers.

En outre, il est impossible d'apporter une rémunération, autre qu'un intérêt pur et simple, aux apporteurs de capitaux et il est difficile d'assurer une responsabilisation des travailleurs, y compris au financement de l'entreprise dans laquelle ils travaillent.

Il est aussi difficile aux A.S.B.L. d'être reconnues ou appréciées dans certains domaines comme les marchés publics ou lors d'initiatives du Ministère des Travaux publics. Enfin, elles donnent, quoi qu'elles disent et fassent, une impression de concurrence déloyale parmi les entreprises et les indépendants du même secteur.

Het gebeurt overigens dikwijls dat ondernemingen van de sociale economie een beroep moeten doen op externe geldschietters zodra zij tot ontwikkeling komen. Nu is het zo dat de statuten van handelsvennootschappen alle bevoegdheden aan de geldschietters toekennen en niet aan de werknemers-zaakvoerders van de vennootschap die hen tewerkstelt. De commanditaire vennootschap op aandelen kan niet anders dan een gedeeltelijke en bijgevolg ontoereikende oplossing bieden omdat haar zaakvoerder(s) hoofdelijk aansprakelijk is/zijn zoals in een personenvennootschap, ook al hebben de inbrengers van kapitaal inzagerecht.

Daarom is het niet onverstandig een nieuwe vennootschapsvorm in te voeren die aan specifieke vereisten voldoet. Wij herinneren eraan dat tijdens de jongste jaren, coördinatiecentra, innovatievennootschappen, economische samenwerkingsverbanden en Europese economische samenwerkingsverbanden tot stand zijn gebracht om tegemoet te komen aan de wensen van grote ondernemingen en multinationals. Voorts is ook de eenpersoonsvennootschap met beperkte aansprakelijkheid ingevoerd om rekening te houden met de wensen van de zelfstandigen.

Het spreekt vanzelf dat niet mag worden geraakt aan de eigenheid van zowel de N.V. als de B.V.B.A. of de coöperatieve vennootschap, omdat die rechtvormen aan bepaalde behoeften voldoen.

Naast de bestaande rechtsvormen dient er dus een nieuwe vorm van handelsvennootschap te komen onder de naam «vennootschap met een sociaal oogmerk», afgekort tot V.S.O. Op die manier wordt rekening gehouden met de wensen van een groot deel van de ondernemingen van de sociale economie, zelfs indien voor bepaalde activiteiten van de sociale economie andere rechtsvormen worden gekozen.

3. Stimuleringsmaatregelen

De structurele werkloosheid, vooral bij jongeren, de toename van het aantal vermogensdelicten veroorzaakt door bestaansonzekerheid en armoede, de talloze mogelijkheden tot actieve solidariteit ten gunste van personen die in welke mate ook hulpbehoevend zijn, alsook de geringe ontwikkeling van bepaalde subregio's of gebieden vormen op zichzelf reeds voldoende redenen om initiatieven in de sociale economie te bevorderen.

De overheid heeft daar rechtstreeks voordeel bij in de vorm van belastingen, heffingen en rechten, sociale bijdragen en in de vorm van een verlichting van bepaalde lasten: werkloosheidsuitkeringen, ordehandhaving, repressief optreden van de rechtbanken.

Souvent d'ailleurs, les entreprises de l'économie sociale doivent faire appel à des capitaux extérieurs dès qu'elles se développent. Or, tous les statuts de société commerciale donnent le pouvoir aux apporteurs de capitaux et non aux travailleurs-gestionnaires de la société qui les emploie. La « société en commandite par actions » ne peut être qu'une réponse partielle et partant inadéquate parce que, si les apporteurs de capitaux ont un droit de regard, le ou les gestionnaires sont solidairement responsables comme dans une société de personnes.

Créer un nouveau type juridique de société adapté à des besoins spécifiques n'est pas déraisonnable. Faut-il rappeler que dans les dernières années, pour répondre aux besoins des grandes entreprises et des multinationales, on a créé les centres de coordination, les sociétés novatrices, les groupements d'intérêts économiques, les groupements européens d'intérêts économiques ou pour répondre aux besoins des indépendants, la société d'une personne à responsabilité limitée.

Il faut évidemment conserver la spécificité, tant de la S.A. que de la S.P.R.L ou de la société coopérative, types juridiques qui répondent à des besoins précis.

Il s'agit donc de créer, à côté des types existants un nouveau type juridique de société commerciale appelé « société d'intérêt social », en abrégé S.I.S. (ou S.O.D.I.S.), pour répondre à une grande partie des entreprises de l'économie sociale même si, certaines activités de l'économie sociale ont recours à d'autres statuts.

3. Des mesures d'encouragement

Le chômage structurel, surtout celui des jeunes, le développement des agressions contre les biens qu'engendrent les situations de précarité et de pauvreté, les possibilités nombreuses de solidarité active vis-à-vis de personnes qui ont besoin d'une aide ou de certaines formes d'aides, la faiblesse du développement de certaines sous-régions ou zones sont, parmi d'autres, des éléments importants qui, en eux-mêmes, justifient que les initiatives d'économie sociale soient encouragées.

Les pouvoirs publics en ont un retour immédiat sous forme d'impôts, de taxations, de cotisations sociales et sous forme de diminution de certaines charges: indemnités de chômage, maintien de l'ordre, voire même répression judiciaire.

Met het oog op hun ontwikkeling en teneinde aan de eisen van onze maatschappij te beantwoorden, moeten de vennootschappen met een sociaal oogmerk kunnen rekenen op:

- aangepaste financieringsmiddelen en financieringsregels;
- begeleiding en doeltreffende adviezen zowel bij de oprichting als bij de ontwikkeling;
- de toepassing van de maatregelen tot bestrijding van de werkloosheid.

Om die reden voorziet het voorstel eveneens in bijzondere maatregelen betreffende het zogenaamde «projectsparen» of «ethisch beleggen». Het gaat om financiële middelen die particulieren kunnen bestemmen voor specifieke projecten die zij willen financieren. De inbreng via die spaarvorm moet naar de vennootschappen met een sociaal oogmerk kunnen gaan.

Voorts moeten ook de financiële instellingen, in de overheidssector zowel als in de privé-sector, kunnen bijdragen tot de ontwikkeling van de vennootschappen met een sociaal oogmerk en ze steunen bij de bedrijfsvoering in alle stadia van hun ontwikkeling. Daartoe worden passende maatregelen voorgesteld.

Tenslotte moet de overheid financiële en andere steunmaatregelen nemen. Zij kan volstaan met drie eenvoudige initiatieven:

1. de vennoten en bestuurders van de vennootschappen met een sociaal oogmerk zijn, voor de functies die zij bij die vennootschappen uitoefenen, niet meer bijdrageplichtig in het stelsel van de zelfstandigen, op voorwaarde evenwel dat zij onder de regeling van de werknemers, de zogeheten verplichte verzekering, vallen;
2. de winst van vennootschappen met een sociaal oogmerk wordt vrijgesteld van vennootschapsbelasting gedurende een periode van vijf jaar te rekenen van hun oprichting en zelfs nadien voor het gedeelte van de winst dat een bepaalde bovengrens niet overschrijdt, in welk geval de vennootschapsbelasting tot de helft wordt teruggebracht;
3. binnen bepaalde grenzen kunnen de vennootschappen met een sociaal oogmerk in aanmerking komen voor de maatregelen tot bestrijding van de werkloosheid.

In vergelijking met de aanzienlijke fiscale voordelen (miljarden franken per jaar) die de coördinatiecentra en de innovatievennootschappen gekregen hebben, gaat het hier om een vrij bescheiden fiscaal voordeel. Het kan bovendien gecompenseerd worden met andere vormen van belastingen, bijdragen en verminderingen van uitkeringen die het resultaat zullen zijn van de ontwikkeling van de sociale economie.

In de statuten zelf van de vennootschappen met een sociaal oogmerk, worden maatregelen ingebouwd

Pour pouvoir se développer et répondre aussi aux besoins de notre société, les sociétés d'intérêt social doivent pouvoir trouver:

- des moyens et modes de financement adaptés;
- un encadrement et un conseil efficace tant pour la création que pour le développement;
- un accès aux mesures de résorption du chômage.

C'est pourquoi la proposition comporte aussi des mesures particulières relatives à l'association de ce que l'on appelle l'épargne de proximité ou l'épargne de sympathie. Il s'agit de l'apport financier que peuvent faire des particuliers en raison même de la nature du projet qu'ils veulent aider et soutenir. Les apports que constitue cette épargne doivent trouver leur place dans la société d'intérêt social.

Il faut aussi que les organismes financiers, publics et privés, puissent participer au développement des sociétés d'intérêt social et les aider dans la gestion, en particulier dans les étapes de leur croissance. C'est pourquoi des mesures adaptées sont prévues.

Enfin, les pouvoirs publics doivent prévoir des mesures d'aides financières et autres. Celles-ci sont limitées à trois mesures simples:

1. les associés et les administrateurs des sociétés d'intérêt social sont dispensés de tout assujettissement aux cotisations d'indépendants pour les fonctions qu'ils exercent dans ces sociétés, à condition qu'ils soient assujettis sous le régime d'employés, dit d'assurance obligatoire;
2. les bénéfices des sociétés d'intérêt social sont exonérés de tout impôt sur les sociétés pendant une période de cinq ans à dater de leur constitution et au-delà pour la partie des bénéfices ne dépassant pas un plafond déterminé, l'impôt des sociétés est réduit de moitié;
3. les sociétés d'intérêt social peuvent avoir accès, dans certaines limites, aux mesures de résorption du chômage.

Au regard des avantages fiscaux considérables — plusieurs milliards de francs par an — qu'ont obtenus les centres de coordination et les sociétés novatrices, cet avantage fiscal est vraiment faible et pourra trouver sa compensation dans les autres impôts, cotisations et réductions d'indemnités qu'entraînera le développement de l'économie sociale.

Des mesures sont prises dans le statut lui-même pour éviter qu'il ne devienne un «statut refuge» per-

om te voorkomen dat ondernemingen die hoege-naamd niets te maken hebben met de sociale economie, er hun toevlucht toe nemen om belastingen te kunnen ontduiken. Concreet betekent dat het volgende: het doel van de vennootschap mag niet bestaan in een financiële activiteit, de aandeelhouders moeten natuurlijke personen zijn, voor de vermindering van de vennootschapsbelasting geldt een bovengrens. Uit de artikelen zal blijken dat er nog andere drempels worden ingebouwd.

Vennootschappen met een sociaal oogmerk zijn handelsvennootschappen en daarom komen zij in aanmerking voor de voordelen en de steun die aan bedrijven in het algemeen worden toegekend.

Aangezien de sociale economie in hoofdzaak streeft naar een actieve solidariteit met de werklozen, is het tenslotte nog logisch ook dat zij binnen bepaalde grenzen in aanmerking komt voor de maatregelen tot bestrijding van de werkloosheid aangezien zij stabiele arbeidsplaatsen schept.

Deze aangelegenheid behoort evenwel tot de bevoegdheden van de Gewesten en daartoe moeten de Gewestexecutieven of de Gewestraden de nodige maatregelen invoeren.

4. Vlotte overgang naar de nieuwe rechtsvorm

Wanneer de rechtsvorm van de vennootschap met een sociaal oogmerk eenmaal vastgesteld is, dient er vanzelfsprekend een overgangperiode te komen tijdens welke bestaande ondernemingen van de sociale economie, die uiteraard andere rechtsvormen hebben moeten aannemen (coöperatieve vennootschap, B.V.B.A. of V.Z.W.), de mogelijkheid krijgen om vennootschappen met een sociaal oogmerk te worden.

Voor de V.Z.W.'s moet eerst een aanzienlijke moeilijkheid worden opgelost. Wanneer een V.Z.W. zichzelf ontbindt, moet haar actief naar andere V.Z.W.'s of andere niet-winstgevendende instellingen van dezelfde aard gaan. Het kan niet verdeeld worden onder de leden. Ons voorstel bepaalt dat wanneer het hele actief en passief in een vennootschap met een sociaal oogmerk wordt ingebracht, de waarde die met het netto-actief overeenstemt, op een niet-beschikbare reservekening wordt geboekt. Na twee jaar werking kan het tegoed op die reservekening opgenomen worden in het kapitaal en worden de aandelen die het kapitaal vertegenwoordigen, proportioneel verdeeld.

De maatregel geldt voor de V.Z.W.'s die bij de inwerkingtreding van deze wet reeds bestaan, doch ook voor elke op te richten V.Z.W., binnen twee jaar na haar oprichting. Men stelt immers vast dat tal van projecten zeer terecht als V.Z.W. van wal steken, dat het project na enige tijd tot rijpheid komt en een han-

mettant une fraude fiscale à des entreprises qui ne sont pas de l'économie sociale, par exemple: interdiction d'avoir une activité financière comme objet social, obligation que les actionnaires soient des personnes physiques, plafond à la réduction de l'impôt des sociétés, etc. La lecture des articles faite de ce point de vue montrera encore d'autres barrages.

Il va de soi que les sociétés d'intérêt social étant des sociétés commerciales, elles peuvent bénéficier de tous les avantages et aides prévus pour les entreprises en général.

Enfin, l'économie sociale ayant pour objectif principal une solidarité active avec les chômeurs, il est normal qu'elle puisse bénéficier, dans certaines limites, des mesures de résorption du chômage puisqu'elle contribue au développement d'emplois stables.

Cette matière fait cependant partie des compétences régionales et il appartiendra aux exécutifs régionaux ou aux conseils de prendre les mesures à cet effet.

4. Un passage aisé vers ce nouveau type juridique

Une fois établi le statut de la société d'intérêt social, il faut évidemment prévoir une période transitoire pendant laquelle les entreprises d'économie sociale, qui existent et ont — forcément — dû adopter des statuts divers de société coopérative, de S.P.R.L. ou d'association sans but lucratif, ont des facilités pour se transformer en sociétés d'intérêt social.

Une difficulté importante en ce qui concerne les A.S.B.L. doit être levée: lorsqu'une A.S.B.L. se dissout, son actif doit être affecté à des A.S.B.L. ou des œuvres sans but lucratif de même nature et ne peut être réparti entre les membres. Il est prévu que, dans le cas de l'apport de toute la situation active et passive à une société d'intérêt social, la valeur qui correspond à l'actif net est inscrite dans un compte de réserve indisponible. Ce compte de réserve pourra être incorporé au capital après deux ans de fonctionnement, les parts représentatives étant réparties proportionnellement.

Cette mesure vaut pour les A.S.B.L. existant au moment de l'entrée en vigueur de la loi mais aussi, dans le futur, pour toute nouvelle A.S.B.L. dans les deux ans de sa date de création. On constate, en effet, que de très nombreux projets démarrent, à juste titre, sous forme d'A.S.B.L. et c'est après un certain temps

delsbedrijvigheid wordt. De mogelijkheid om naar een andere rechtsvorm over te stappen moet dus openstaan, doch niet langer dan vijf jaar.

5. Bescheiden omvang

Uit de aard van de zaak zelf zijn ondernemingen van de sociale economie kleinschalig, anders dreigen zij snel hun eigenheid te verliezen, zoals de ervaring onder meer in het buitenland uitwijst.

Om die reden behoren de voordelen van deze rechtsvorm beperkt te blijven tot de ondernemingen die niet meer dan 100 personen met een arbeidscontract in een voltijdse betrekking tewerkstellen, of een equivalent daarvan in een deeltijdse betrekking, met uitzondering van de beschutte werkplaatsen. Gelijktijdig dient men te voorkomen dat een onderneming wordt gestraft wanneer zij — door uitbreiding — meer werknemers telt. Dat kan geschieden door haar overgang naar een naamloze vennootschap, naar een coöperatieve vennootschap of naar andere rechtsvormen te bevorderen.

Zelfs met die rechtsvormen kunnen overigens bepaalde eigenheden van de sociale economie bewaard blijven, zoals het verdelen van de winst onder de werknemers, de voorrang die werklozen bij indiensttreding genieten of de inspraak van de werknemers bij de bedrijfsvoering. Het spreekt evenwel vanzelf dat een onderneming van meer dan 100 personen een andere bedrijfsvorm moet kiezen. Dat geldt echter niet voor de vennootschap met een sociaal oogmerk die een erkende beschutte werkplaats is voor gehandicapten. In dat geval heeft het bovenbedoelde cijfer enkel betrekking op de valide personen.

6. Besluit

Het invoeren van een specifieke rechtsvorm voor de ondernemingen van de sociale economie, is op zichzelf geen bijzondere of uitzonderlijke gebeurtenis. Dergelijke rechtsvormen bestaan reeds in tal van Europese landen. Zo zijn er in Frankrijk onder meer de werknemers-produktiecoöperaties (S.C.O.P.), de samenwerkingsverbanden in de landbouw, coöperatieve vennootschappen van ambachtslieden, coöperatieve vennootschappen van kunstenaars, verenigingen van sociale economie. In Spanje kunnen samenwerkingsverbanden de vorm aannemen van een naamloze vennootschap (analoog aan de S.C.O.P. in Frankrijk) en zijn er ook naamloze vennootschappen van werknemers. In andere landen wordt aan dergelijke rechtsvormen gewerkt.

De oprichting van een afdeling Sociale Economie bij de Commissie van de Europese Gemeenschappen bewijst dat het belang van de sociale economie ook op

de fonctionnement que le projet mûrit et se développe en activité marchande. Il faut donc permettre ce passage de manière permanente mais limiter le délai à cinq ans.

5. Une taille limitée

Par nature, les entreprises de l'économie sociale sont de petites tailles, sinon elles perdent rapidement ce caractère ainsi que plusieurs expériences l'ont montré, notamment à l'étranger.

C'est pourquoi, il convient de limiter le bénéfice du statut aux entreprises qui n'occupent pas plus de 100 personnes sous contrat d'emploi en équivalent temps-plein, excepté le cas des ateliers protégés. Parallèlement, il faut éviter toute pénalisation lorsqu'une telle entreprise se développe au-delà de ce chiffre en favorisant alors son passage soit vers la société anonyme, soit vers la société coopérative, soit vers d'autres types juridiques.

Rien n'empêche d'ailleurs — même dans ces statuts — de conserver certains éléments particuliers à l'économie sociale tels qu'une socialisation des bénéfices, l'engagement préférentiel de chômeurs ou une participation des travailleurs à la gestion. Il est évident, cependant, qu'au-delà de 100 personnes, l'entreprise doit passer à un autre mode de gestion, exception faite cependant pour la société d'intérêt social qui consiste en un atelier protégé reconnu pour handicapés. Dans ce cas, le chiffre précité ne concerne que les personnes valides.

6. Conclusion

Un statut particulier, convenant aux entreprises de l'économie sociale n'est pas un événement particulier ni exceptionnel. De tels statuts existent déjà dans plusieurs pays européens. En France, il s'agit notamment des sociétés coopératives ouvrières de production (S.C.O.P.), des sociétés d'intérêt collectif agricole, des sociétés coopératives artisanales, des sociétés coopératives d'artistes, des unions d'économie sociale. En Espagne, il s'agit de la société anonyme du travail associé (analogue à la S.C.O.P. en France) et de la société anonyme de travailleurs. Dans d'autres pays, de tels statuts sont en préparation.

La création d'une Unité économique sociale au sein de la Commission des Communautés européennes prouve que l'importance de l'économie sociale a été

Europees niveau wordt erkend. Het Europees Parlement heeft in januari 1993 drie voorstellen van verordening in eerste lezing aangenomen. Deze verordeningen, die respectievelijk betrekking hebben op het statuut van een Europese vereniging, een Europese coöperatieve vennootschap en een Europees ziekenfonds, zullen vermoedelijk tijdens het tweede semester van 1993 worden aangenomen.

Dit voorstel beantwoordt aan een behoefte in ons land en sluit aan bij de dynamiek van de sociale economie op Europees vlak.

Dit wetsvoorstel is op 9 maart 1990 een eerste keer ingediend door de heer Y. de Wasseige c.s. (Gedr. St., Senaat 904-1, 1989-1990).

In de tekst en de toelichting van dit voorstel is echter rekening gehouden met de nieuwe ontwikkelingen ter zake.

*
* *

VOORSTEL VAN WET

TITEL I

Vennootschappen met een sociaal oogmerk

Hoofdstuk I: Aard van de vennootschappen met een sociaal oogmerk

Artikel 1

De vennootschap met een sociaal oogmerk is een vennootschap samengesteld uit vennoten, natuurlijke personen, die met een arbeidsovereenkomst bij de vennootschap tewerkgesteld zijn. Zij kan eveneens externe vennoten, natuurlijke of rechtspersonen, tellen die kapitaal inbrengen.

Art. 2

De vennootschap met een sociaal oogmerk moet productie-activiteiten verrichten en sociale doelstellingen nastreven die duidelijk omschreven zijn in het doel van de vennootschap. De werknemers van de vennootschap moeten bij haar organisatie betrokken worden.

De vennootschap met een sociaal oogmerk mag geen verrichtingen van een bank, spaarbank, kredietinstelling, financieringsinstelling, verzekeringsmaatschappij, vastgoedkantoor, administratiekantoor, wed- of gokkantoor ten doel hebben.

reconnue au niveau européen. Trois propositions de règlement portant respectivement sur un statut d'Association européenne, de Société coopérative européenne et de Mutualité européenne ont été adoptées en première lecture au Parlement européen en janvier 1993. On peut raisonnablement penser que ces règlements seront adoptés au cours du deuxième semestre 1993.

La présente proposition répond donc au besoin national et correspond également à une dynamique européenne de l'économie sociale.

La présente proposition avait été déposée le 9 mars 1990 par M. Y. de Wasseige et consorts (Doc. Sénat n° 904-1, 1989-1990).

Le texte et les développements tiennent cependant compte de l'évolution intervenue en la matière.

W. TAMINIAUX.

*
* *

PROPOSITION DE LOI

TITRE Ier

Des sociétés d'intérêt social

Chapitre Ier: De la nature des sociétés d'intérêt social

Article 1er

La société d'intérêt social est celle qui se compose d'associés, personnes physiques, occupés sous contrat d'emploi par la société. Elle peut aussi comporter des associés extérieurs, personnes morales ou physiques, apporteurs de capitaux.

Art. 2

La société d'intérêt social doit avoir une activité productive et un but social clairement formulé dans son objet social. Son organisation doit aussi faire appel à la participation des travailleurs qu'elle occupe.

La société d'intérêt social ne peut pas avoir comme objet une activité de banque, de banque d'épargne, de crédit, de financement, d'assurance, d'agence immobilière, fiduciaire ou de jeux et paris.

Art. 3

§ 1. Om vennoot te zijn, moeten de werknemers van de vennootschap bijdragen in het kapitaal van de vennootschap door in te schrijven op een of meer aandelen.

Elk aandeel vertegenwoordigt een bedrag van 5 000 frank. Elke werknemer-vennoot moet op zoveel aandelen inschrijven dat zijn inschrijving op het kapitaal van de vennootschap ten minste 10 pct. bedraagt van de jaarlijkse brutobezoldiging die hij tijdens het voorbije kalenderjaar werkelijk heeft ontvangen. Bij de eerste indiensttreding bij de vennootschap geldt als berekeningsbasis de jaarlijkse brutobezoldiging op het tijdstip van de indiensttreding. De statuten kunnen een hogere minimumwaarde bepalen, zonder dat die evenwel meer dan 20 pct. mag bedragen.

De aandelen moeten voor ten minste 20 pct. volgestort zijn. Per jaar tewerkstelling komt daar automatisch 20 pct. bij door afhoudingen op de bezoldiging.

Elke vennoot moet een bedrag van ten minste 10 000 frank storten.

§ 2. Tenzij de vennootschap met een sociaal oogmerk een erkende beschutte werkplaats voor gehandicapten is, moet een bepaald aantal van haar voltijds tewerkgestelde werknemers vennoot zijn; dat aantal wordt bepaald in de statuten en mag niet minder bedragen dan 10 pct. van de tewerkgestelde werknemers.

§ 3. Externe natuurlijke personen, die dus geen werknemers van de vennootschap zijn, dragen in het kapitaal uitsluitend bij door stortingen in geld in de vorm van bijzondere obligaties. Elk van de bijzondere obligaties vertegenwoordigt een bedrag van 5 000 frank. Zij moeten volgestort zijn.

§ 4. Rechtspersonen kunnen alleen dan externe vennoot worden wanneer zij een vennootschap tot ondersteuning van de vennootschappen met een sociaal oogmerk zijn. Zij kunnen alleen geld inbrengen en hun aandelen zijn in alle opzichten gelijk aan die bedoeld in § 1. Het stemrecht voor die aandelen wordt evenwel beperkt.

Art. 4

De vennoten verbinden slechts hun inbreng.

Art. 5

Buiten de aandelen en de bijzondere obligaties bedoeld in artikel 3, mag geen andere soort effecten, in welke vorm ook, worden uitgegeven.

Art. 3

§ 1er. Pour être associés, les employés de la société doivent contribuer au capital social en souscrivant une ou plusieurs parts.

Les parts sont de 5 000 francs. Chaque employé-associé doit souscrire autant de parts qu'il est nécessaire pour que sa souscription au capital social atteigne au moins 10 p.c. de sa rémunération annuelle brute effectivement perçue au cours de l'année civile précédente. Au premier engagement dans la société, le calcul est effectué sur base du traitement annuel brut au moment de l'engagement. Les statuts peuvent fixer une valeur minimum plus élevée sans que celle-ci puisse dépasser 20 p.c.

Les parts doivent être libérées de 20 p.c. au moins. Elles sont automatiquement libérées de 20 p.c. supplémentaires par année d'occupation par prélèvement sur les salaires.

Chaque associé doit libérer un montant minimum de 10 000 francs.

§ 2. Sauf si la société d'intérêt social est un atelier protégé reconnu pour handicapés, elle doit comporter comme associés un certain nombre de travailleurs qu'elle occupe à temps plein; cette part est fixée dans les statuts et ne peut être inférieure à 10 p.c. des travailleurs occupés.

§ 3. Les personnes physiques extérieures, c'est-à-dire non employés de la société, contribuent à la constitution des capitaux uniquement par des versements en espèces sous forme d'obligations spéciales. Ces obligations spéciales sont de 5 000 francs. Elles doivent être entièrement libérées.

§ 4. S'ils sont des personnes morales, les associés extérieurs ne peuvent être que des sociétés de promotion d'intérêt social. Dans ce cas, leur apport uniquement en espèces est constitué de parts sociales en tout point identiques à celles prévues au § 1er ci-dessus. Cependant, ces parts donnent lieu à une limitation du droit de vote.

Art. 4

Les associés n'engagent que leur apport.

Art. 5

En dehors des parts et obligations spéciales prévues à l'article 3, il ne peut être créé aucune espèce de titres, sous quelque forme que ce soit.

De aandelen kunnen aan de vennoten of tussen de vennoten onderling alleen worden overgedragen onder de voorwaarden bepaald in de statuten. De bijzondere obligaties kunnen tussen natuurlijke personen worden overgedragen.

De vennootschap kan geen eigen aandelen verkrijgen, noch zelf, noch via een tussenpersoon die in eigen naam, maar voor rekening van de vennootschap handelt.

Art. 6

De inbrengen zijn veranderlijk. Zij bestaan in inbrengen in geld of andere werkelijke inbrengen. Immateriële inbrengen, zoals octrooien, goodwill, know-how, enz. zijn echter niet toegestaan.

Over de waarde van de werkelijke, niet-geldelijke inbrengen moet een verslag worden opgemaakt door de toekomstige vennoten. Zijn er meer dan tien vennoten, dan moet dat verslag door een bedrijfsrevisor worden opgemaakt.

Aandelen die werkelijke, niet-geldelijke inbrengen vertegenwoordigen, kunnen niet worden overgedragen dan onder de voorwaarden bepaald in de statuten en ten vroegste twee jaar na het tijdstip van de inbreng.

Art. 7

De vennootschap met een sociaal oogmerk heeft geen firma; zij heeft een bijzondere naam.

Art. 8

De vennootschap met een sociaal oogmerk mag noch zelf noch door tussenpersonen meer dan honderd personen in een voltijdse betrekking of een equivalent daarvan in een deeltijdse betrekking tewerkstellen. Overschrijdt zij dat aantal, dan moet zij ten laatste op de eerstvolgende gewone algemene vergadering een andere vennootschapsvorm aannemen.

Indien de vennootschap met een sociaal oogmerk echter een erkende beschutte werkplaats voor gehandicapten is, heeft dat aantal enkel betrekking op de valide werknemers.

Art. 9

In procenten uitgedrukt mag de vergoeding van de aandelen over een bepaald jaar niet meer bedragen dan de gemiddelde discontovoet van de Nationale Bank tijdens de twaalf maanden van het boekjaar, vermeerderd met 1 procentpunt.

Les parts sociales ne sont cessibles qu'aux associés ou entre associés selon les conditions prévues aux statuts. Les obligations spéciales sont cessibles entre personnes physiques.

La société ne peut souscrire ses propres parts, ni directement, ni par personne interposée agissant sous son nom propre mais pour compte de la société.

Art. 6

Les apports sont variables, ils consistent en numéraire ou en apports effectifs, à l'exclusion d'apports immatériels, tels que brevets, fonds de commerce, savoir-faire, etc.

La valeur des apports effectifs ne consistant pas en numéraire doit faire l'objet d'un rapport des futurs associés. Au cas où le nombre de ceux-ci dépasse 10, ce rapport doit être établi par un réviseur.

Les parts représentatives d'apports effectifs ne consistant pas en numéraire ne sont cessibles qu'aux conditions prévues aux statuts et au plus tôt deux ans après la date de l'apport.

Art. 7

La société d'intérêt social n'existe pas sous une raison sociale: elle est qualifiée par une dénomination particulière.

Art. 8

La société d'intérêt social ne peut occuper elle-même ou par location plus de 100 personnes en équivalent temps plein. Si une société d'intérêt social dépasse ce chiffre, elle est obligée de se transformer en un autre type de société, au plus tard à la date de sa plus proche assemblée générale ordinaire.

Toutefois, si la société d'intérêt social consiste en un atelier protégé reconnu pour handicapés, ce nombre ne concerne que les personnes valides.

Art. 9

Pour une année déterminée, la rémunération des parts sociales ne peut excéder, en pourcentage, le taux moyen d'escompte de la Banque nationale, appliqué au cours des douze mois de l'exercice social, majoré d'un point.

Indien de gehele beschikbare winst, door de toepassing van die bovengrens, niet kan worden uitgekeerd, wordt het verschil op een reserverekening geboekt.

Art. 10

Bij uittreding van een vennoot of bij verdeling van het in vereffening gestelde vermogen is de waarde van het terug te storten aandeel gelijk aan de laagste van de twee volgende waarden:

- de nominale waarde aangepast aan het indexcijfer der consumptieprijzen;
- de gemiddelde waarde van elk aandeel berekend in verhouding tot het kapitaal verhoogd met de reserves en verminderd met het overgedragen verlies.

Art. 11

De vennootschap met een sociaal oogmerk kan geen aandelen bezitten in andere vennootschappen dan vennootschappen met een sociaal oogmerk, vennootschappen ter ondersteuning van vennootschappen met een sociaal oogmerk en verenigingen van vennootschappen met een sociaal oogmerk.

Hoofdstuk II: Oprichting van de vennootschappen met een sociaal oogmerk

Art. 12

De vennootschap met een sociaal oogmerk wordt opgericht voor onbepaalde duur.

Art. 13

De akte van oprichting van de vennootschap vermeldt, op straffe van nietigheid:

- 1° de naam van de vennootschap;
- 2° de zetel van de vennootschap;
- 3° nauwkeurige gegevens betreffende de persoon van de vennoten;
- 4° de wijze waarop het maatschappelijk kapitaal wordt gevormd of later gevormd zal worden;
- 5° het minimumbedrag van het maatschappelijk kapitaal.

Art. 14

De oprichtingsakte vermeldt bovendien:

- 1° de voorwaarden van toetreding, uittreding en uitsluiting van de vennoten-werknemers en de voorwaarden van terugneming van hun inbreng;
- 2° de voorwaarden van toetreding, uittreding en uitsluiting van de obligatiehouders en de voorwaarden van terugneming van hun inbreng;

Si, par suite de l'application de ce plafond, la totalité du bénéfice disponible n'est pas distribuée, la différence est portée à un compte de réserve.

Art. 10

En cas de retrait d'un associé ou de répartition de l'avoir mis en liquidation, la valeur de la part à rembourser est égale à la plus faible des deux valeurs suivantes:

- la valeur nominale indexée suivant l'indice des prix à la consommation;
- la valeur moyenne de chaque part calculée sur base du capital augmenté des réserves et diminué des pertes reportées.

Art. 11

La société d'intérêt social ne peut détenir des actions ou parts d'autres sociétés, sauf de sociétés d'intérêt social, de promotion d'intérêt social ou d'union de sociétés d'intérêt social.

Chapitre II: De la constitution des sociétés d'intérêt social

Art. 12

La société d'intérêt social est constituée pour une durée illimitée.

Art. 13

L'acte constitutif de la société doit déterminer, à peine de nullité, les points suivants:

- 1° la dénomination de la société;
- 2° le siège de la société;
- 3° la désignation précise des associés;
- 4° la manière dont le capital social est ou sera ultérieurement formé;
- 5° le montant minimum du capital social.

Art. 14

L'acte constitutif indiquera, en outre:

- 1° les conditions d'admission, de démission et d'exclusion des associés employés et les conditions de retrait de leur apport;
- 2° les conditions d'admission, de démission et d'exclusion des obligataires et les conditions de retrait de leur apport;

3° hoe en door wie het bestuur en het toezicht over de vennootschap worden uitgeoefend;

4° hoe de winst wordt verdeeld en het verlies wordt omgeslagen;

5° de bestemming van het eventueel beschikbaar saldo na terugbetaling van de bijzondere obligaties en de aandelen.

Art. 15

Elke vennootschap met een sociaal oogmerk moet een register bijhouden waarin worden vermeld:

1° de akte van oprichting van de vennootschap;

2° de naam, de voornamen en de woonplaats van de vennoten;

3° de datum van hun toetreding, uittreding en uitsluiting en de bedragen door ieder van hen gestort of teruggenomen;

4° de naam, de voornamen en de woonplaats van de houders van bijzondere obligaties; de datum van hun toetreding, uittreding of uitsluiting alsook de bedragen door ieder van hen gestort of teruggenomen.

Dat register wordt kosteloos geparafeerd door een rechter van de rechtbank van koophandel of door de burgemeester.

Hoofdstuk III: Veranderingen in de samenstelling van de vennootschap en in het maatschappelijk kapitaal

Art. 16

De toetreding van vennoten en van obligatiehouders blijkt uit het plaatsen van hun handtekening, voorafgegaan door de dagtekening, tegenover hun naam, in het register van de vennootschap.

De vermelding van de inbreng en de terugnemings van de inbreng wordt ondertekend door de vennoot of de obligatiehouder die ze heeft gedaan.

Art. 17

De artikelen 150 tot 157 van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen zijn van overeenkomstige toepassing op de vennootschap met een sociaal oogmerk.

Hoofdstuk IV: Bestuur en toezicht

Art. 18

Alle vennoten maken deel uit van de algemene vergadering. Het aantal stemmen waarover zij beschik-

3° comment et par qui la société sera administrée et contrôlée;

4° la répartition des bénéfices et des pertes;

5° l'affectation du solde éventuellement disponible après remboursement des obligations spéciales et des parts.

Art. 15

Toute société d'intérêt social doit tenir un registre contenant:

1° l'acte constitutif de la société;

2° les noms, prénoms et domiciles des associés;

3° la date de leur admission, démission et exclusion et les comptes des sommes versées ou retirées par eux;

4° les noms, prénoms et domiciles des détenteurs d'obligations spéciales, la date de leur admission, démission ou exclusion et les comptes des sommes versées ou retirées par eux.

Le registre sera paraphé, sans frais, soit par un juge du tribunal de commerce, soit par le bourgmestre.

Chapitre III: Des changements parmi les associés et du fonds social

Art. 16

L'admission des associés et des obligataires est constatée par l'apposition de leur signature, précédée de la date, en regard de leur nom, sur le registre de la société.

La mention des apports et des retraits sera signée par l'associé ou l'obligataire qui les aura opérés.

Art. 17

Les articles 150 à 157 des lois coordonnées sur les sociétés commerciales sont applicables à la société d'intérêt social.

Chapitre IV: De l'administration et du contrôle

Art. 18

Tous les associés font partie de l'assemblée générale, avec un nombre de voix proportionnel à leur

ken is evenredig aan hun inbreng. Het aantal stemmen toegekend aan de externe inbrengers van kapitaal mag evenwel niet groter zijn dan het aantal stemmen toegekend aan de vennoten-werknemers.

Bovendien mag het aantal aanwezige of vertegenwoordigde stemmen dat de externe inbrengers van kapitaal vertegenwoordigt, niet hoger zijn dan 80 pct. van het aantal aanwezige of vertegenwoordigde stemmen dat de vennoten-werknemers vertegenwoordigt.

De oproeping geschiedt bij brief tegen ontvangstbewijs of bij aangetekende brief; die brieven worden door het bestuur getekend.

De beraadslaging heeft plaats en de besluiten worden genomen overeenkomstig de regels die gelden voor de naamloze vennootschappen.

Art. 19

De vennootschap met een sociaal oogmerk wordt bestuurd door een of meer bestuurders die de algemene vergadering aanwijst voor de duur van vier jaar. Hun opdracht kan worden verlengd.

De vennoten-externe inbrengers van kapitaal kunnen deelnemen aan het bestuur van de vennootschap, maar hun aantal mag niet groter zijn dan de helft van het aantal bestuurders die vennoten-werknemers zijn.

Van de raad van bestuur mag ten hoogste één persoon deel uitmaken die geen vennoot is, op voorwaarde dat het aantal bestuurders die vennoten-werknemers zijn, hoger blijft dan het aantal andere bestuurders.

Bestuurders kunnen alleen voor de hun opgedragen taak aansprakelijk worden gesteld.

Art. 20

Binnen acht dagen na hun benoeming moeten de bestuurders een door hen ondertekend uittreksel uit de akte die hun bevoegdheid vaststelt, neerleggen op de griffie van de rechtbank van koophandel.

Art. 21

Artikel 64, § 1 en § 2, eerste, tweede en derde lid, de artikelen 64bis tot 64octies, alsook artikel 65 en artikel 147octies, van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen, met betrekking tot de commissarissen, zijn van overeenkomstige toepassing.

Art. 22

De artikelen 65, derde, vierde en vijfde lid, 77, 77bis, 78, 79, 80 en 80bis van de gecoördineerde wet-

te. Toutefois, le nombre de voix attribué aux apporteurs de capitaux extérieurs ne peut dépasser le nombre de voix attribué aux associés-employés.

En outre, le nombre de voix, présentes ou représentées, représentant les apporteurs de capitaux extérieurs ne peut dépasser 80 p.c. du nombre des voix, présentes ou représentées, représentant les associés-employés.

Les convocations se font par lettre remise contre accusé de réception ou par lettre recommandée; elles sont signées par l'administration.

Les délibérations ont lieu et les résolutions sont prises selon les règles applicables aux sociétés anonymes.

Art. 19

La société d'intérêt social est administrée par un ou plusieurs administrateurs, désignés par l'assemblée générale pour un terme de quatre ans. Les mandats sont renouvelables.

Les associés apporteurs de capitaux extérieurs peuvent participer à l'administration de la société, leur nombre ne peut dépasser la moitié de celui des administrateurs qui sont les associés-employés.

Le conseil d'administration peut comporter au maximum une personne non associée à la condition que le nombre d'administrateurs qui sont associés-employés reste supérieur au nombre des autres administrateurs.

Les administrateurs ne sont responsables que du mandat qu'ils ont reçu.

Art. 20

Dans les huit jours de leur nomination, les administrateurs doivent déposer au greffe du tribunal de commerce un extrait de l'acte constatant leur pouvoir et portant leur signature.

Art. 21

Les articles 64, § 1er et § 2, alinéas 1er à 3, 64bis à octies, ainsi que l'article 65 et l'article 147octies, des lois coordonnées sur les sociétés commerciales relatifs aux commissaires, sont applicables.

Art. 22

Les articles 65, alinéas 3, 4 et 5, 77, 77bis, 78, 79, 80 et 80bis des lois coordonnées sur les sociétés commer-

ten op de handelsvennootschappen zijn van overeenkomstige toepassing op de vennootschappen met een sociaal oogmerk, met uitzondering van artikel 77, vijfde lid, artikel 78, 3º, en artikel 80, 3º.

Art. 23

Alle facturen, brieven, aankondigingen, bekendmakingen en stukken uitgaande van een vennootschap met een sociaal oogmerk moeten vermelden: de naam van de vennootschap, onmiddellijk voorafgegaan of gevolgd door de voluit geschreven woorden «vennootschap met een sociaal oogmerk».

Hoofdstuk V: Bijzondere obligaties en obligatiehouders

Art. 24

De bijzondere obligaties worden uitgegeven zonder beperking van de duur. Zij geven recht op een vaste vergoeding waarvan het bedrag gelijk is aan de rentevoet van de meest recente Staatslening. Om de drie jaar op 1 januari kan dat bedrag worden aangepast aan de rentevoet van de meest recente Staatslening.

Art. 25

De statuten verbinden de uittreding van de obligatiehouders aan de voorwaarde dat zij een opzegging geven van ten minste zes maanden en ten hoogste twee jaar.

De vennootschap kan de obligatiehouders terugbetalen op 30 juni van elk jaar nadat vijf jaar verstreken zijn te rekenen van hun inbreng, mits zij ten minste drie maanden vooraf schriftelijk opzeggen en een schadeloosstelling betalen gelijk aan 10 pct. van het bedrag van hun inbreng.

Art. 26

Het totaal bedrag van de inbreng in de vorm van bijzondere obligaties mag het bedrag van het maatschappelijk kapitaal niet te boven gaan.

Art. 27

Op de algemene vergadering van de vennoten hebben de obligatiehouders een adviserende stem.

Op verzoek van een of meer obligatiehouders kan een algemene vergadering van de obligatiehouders onder haar leden een persoon aanwijzen die de functie van commissaris zal uitoefenen, belast met de taken bedoeld in artikel 64, § 1, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen.

ciales sont applicables aux sociétés d'intérêt social, à l'exception de l'article 77, alinéa 5, de l'article 78, 3º, et de l'article 80, 3º.

Art. 23

Sur toutes les factures, lettres, annonces, publications et pièces émanant d'une société d'intérêt social, on doit trouver la dénomination sociale, précédée ou suivie immédiatement par les mots écrits en toutes lettres «société d'intérêt social».

Chapitre V: Des obligations spéciales et des obligataires

Art. 24

Les obligations spéciales sont émises sans limite de durée. Elles donnent lieu à une rémunération fixe dont le taux est celui de l'emprunt d'Etat le plus récent. Ce taux peut être ajusté tous les trois ans à la date du 1er janvier sur le taux de l'emprunt d'Etat le plus récent.

Art. 25

Les statuts fixent les conditions de retrait des obligataires à la condition de respecter un préavis de six mois au moins et deux ans au plus.

La société a la faculté de rembourser les obligataires au 30 juin de chaque année, après la cinquième année à dater de l'apport, moyennant un préavis écrit de trois mois au moins et paiement d'une indemnité égale à 10 p.c. du montant de l'apport.

Art. 26

Le montant total des apports sous forme d'obligations spéciales ne peut être supérieur au montant du capital social.

Art. 27

Les obligataires participent à l'assemblée générale des associés avec voix consultative.

À la demande de un ou plusieurs obligataires, une assemblée générale des obligataires peut désigner parmi ses membres une personne qui exercera les fonctions de commissaire, chargé des fonctions visées à l'article 64, § 1er, alinéa 1er, des lois coordonnées sur les sociétés commerciales.

TITEL II

Vennootschappen ter ondersteuning van de
vennootschappen met een sociaal oogmerk

Art. 28

§ 1. De openbare en particuliere financiële instellingen en kredietinstellingen, de verzekeringsinstellingen, de Nationale Investeringsmaatschappij en de gewestelijke investeringsmaatschappijen kunnen elk een dochtermaatschappij oprichten die uitsluitend het ondersteunen van vennootschappen met een sociaal oogmerk ten doel mag hebben. Die dochtermaatschappij neemt de rechtsvorm van een naamloze vennootschap aan.

§ 2. Natuurlijke personen en/of vennootschappen met een sociaal oogmerk, plaatselijke overheden, openbare centra voor maatschappelijk welzijn, ziekenfondsen of coöperatieve vennootschappen kunnen eveneens een vennootschap oprichten ter ondersteuning van de vennootschappen met een sociaal oogmerk.

Andere rechtspersonen, al dan niet handelsvennootschappen, kunnen geen vennoot zijn. Zij nemen de rechtsvorm aan van de handelsvennootschap die zij kiezen.

§ 3. De aandelen die het kapitaal vertegenwoordigen van een vennootschap ter ondersteuning van de vennootschappen met een sociaal oogmerk, zijn op naam en kunnen niet overgedragen worden, behalve bij overlijden van een natuurlijke persoon.

Art. 29

De vennootschap ter ondersteuning van de vennootschappen met een sociaal oogmerk heeft tot doel:

1° kapitaal in te brengen in vennootschappen met een sociaal oogmerk;

2° technische bijstand te verlenen bij de bedrijfsvoering van vennootschappen met een sociaal oogmerk;

3° deel te nemen aan de bedrijfsvoering onder de voorwaarden bepaald in artikel 19 en de taak van commissaris uit te oefenen in de vennootschappen met een sociaal oogmerk waarin zij kapitaal heeft ingebracht.

Zij kan geen andere activiteiten uitoefenen.

TITRE II

Des sociétés de promotion
d'intérêt social

Art. 28

§ 1er. Les institutions financières et de crédit, publiques et privées, les sociétés d'assurance, la Société nationale d'investissement et les sociétés régionales d'investissement peuvent créer chacune une filiale dont l'objet social unique sera la promotion des sociétés d'intérêt social. Cette filiale aura le statut de société anonyme.

§ 2. Des personnes physiques et/ou des sociétés d'intérêt social, des pouvoirs publics locaux, des centres publics d'aide sociale, des mutuelles ou des sociétés coopératives peuvent aussi former une société de promotion d'intérêt social.

Aucune autre personne morale, société commerciale ou non, ne peut être associée. Elles adoptent la forme juridique de société commerciale qu'elles désirent.

§ 3. Les parts représentatives du capital d'une société de promotion d'intérêt social sont nominatives et incessibles, sauf en cas de décès d'une personne physique.

Art. 29

La société de promotion d'intérêt social a pour objet:

1° l'apport de capital dans les sociétés d'intérêt social;

2° l'apport d'aides techniques à la gestion des sociétés d'intérêt social;

3° la participation à la gestion dans les conditions prévues à l'article 19 et l'exercice d'une fonction de commissaire dans les sociétés d'intérêt social dans lesquelles un apport en capital a été fait.

Elle ne peut exercer aucune autre activité.

Art. 30

De vennootschap ter ondersteuning van de vennootschappen met een sociaal oogmerk wordt aangeduid met een bijzondere naam waarin de woorden «vennootschap ter ondersteuning van de vennootschappen met een sociaal oogmerk» uitdrukkelijk worden vermeld, gevolgd door een eigen naam.

Voor het overige zijn alle bepalingen betreffende de naamloze vennootschap van overeenkomstige toepassing.

TITEL III

**Verenigingen van vennootschappen
met een sociaal oogmerk**

Art. 31

Vennootschappen met een sociaal oogmerk kunnen onderling verenigingen van vennootschappen met een sociaal oogmerk oprichten. Het doel van die verenigingen is het uitvoeren van bepaalde taken voor en het leveren van bepaalde diensten aan de aangesloten vennootschappen.

Art. 32

In de naam van deze verenigingen moeten de woorden «vereniging van vennootschappen met een sociaal oogmerk» worden vermeld.

Art. 33

Verenigingen van vennootschappen met een sociaal oogmerk nemen de rechtsvorm aan van de handelsvennootschap die zij kiezen. Alle bepalingen die voor de gekozen rechtsvorm gelden, zijn van overeenkomstige toepassing op die verenigingen.

TITEL IV

**Omzetting van vennootschappen
en verenigingen**

Art. 34

Wanneer een vennootschap met een sociaal oogmerk een andere rechtsvorm aanneemt, blijft haar rechtspersoonlijkheid onveranderd voortbestaan in de nieuwe vorm.

Art. 35

Het voorstel tot omzetting van een B.V.B.A., een coöperatieve vennootschap of een V.Z.W. in een ven-

Art. 30

La société de promotion d'intérêt social existe sous une dénomination particulière qui comprend expressément les mots «société de promotion d'intérêt social», suivis d'une appellation spécifique.

Pour le reste, toutes les prescriptions de la société anonyme lui sont applicables.

TITRE III

**Des unions de sociétés
d'intérêt social**

Art. 31

Des sociétés d'intérêt social peuvent créer entre elles des unions de sociétés d'intérêt social. Ces unions ont pour objet d'accomplir certaines tâches ou de fournir certains services au bénéfice des sociétés affiliées.

Art. 32

Les unions de sociétés d'intérêt social portent obligatoirement ces mots dans leur dénomination.

Art. 33

Les unions de sociétés d'intérêt social adoptent la forme juridique de société commerciale qu'elles désirent. Elles sont soumises à toutes les règles qui concernent cette forme juridique.

TITRE IV

**De la transformation des sociétés
et associations**

Art. 34

L'adoption d'une autre forme juridique par une société d'intérêt social n'entraîne aucun changement dans la personnalité juridique de la société qui subsiste sous la nouvelle forme.

Art. 35

La proposition de transformation d'une S.P.R.L., d'une société coopérative ou d'une A.S.B.L. en

nootschap met een sociaal oogmerk wordt toegelicht in een verslag dat door de zaakvoerders of de raad van bestuur wordt opgemaakt en vermeld in de agenda van de algemene vergadering die een besluit moet nemen. Bij dat verslag wordt een staat van activa en passiva gevoegd, die niet meer dan drie maanden daarvoor is vastgesteld. De commissaris-revisor of, bij zijn ontstentenis, een bedrijfsrevisor die, naar het geval, door de zaakvoerders of de raad van bestuur wordt aangewezen, brengt over deze staat verslag uit en vermeldt inzonderheid of daarin de toestand van de vennootschap op volledige, getrouwe en juiste wijze is weergegeven. Is het eigen vermogen van de vennootschap kleiner dan het in de voornoemde staat opgenomen maatschappelijk kapitaal, dan besluit het verslag met de vermelding van het verschil.

Een afschrift van die verslagen, alsook het ontwerp van de statuten worden gevoegd bij de oproepingsbrief aan de ingeschreven vennoten. Zij worden ook onverwijld gezonden aan degenen die de formaliteiten hebben vervuld, door de statuten voorgeschreven om tot de vergadering te worden toegelaten. Aan iedere aandeelhouder wordt, tegen overlegging van zijn effect, vijftien dagen vóór de vergadering kosteloos een exemplaar van die stukken verstrekt.

Art. 36

§ 1. Tot de omzetting van een B.V.B.A. of een coöperatieve vennootschap in een vennootschap met een sociaal oogmerk en tot de omzetting van een V.Z.W. in een vennootschap met een sociaal oogmerk wordt door de algemene vergadering van de vennoten besloten overeenkomstig de volgende regels van aanwezigheid en meerderheid:

— de aanwezigen moeten ten minste de helft van het maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigen en, bij een V.Z.W., moet ten minste de helft van de vennoten aanwezig zijn; is deze voorwaarde niet vervuld, dan is een nieuwe bijeenroeping nodig. Opdat de nieuwe vergadering op geldige wijze kan beraadslagen en besluiten, is het voldoende dat 25 pct. van het maatschappelijk kapitaal of, bij een V.Z.W., dat een kwart van de vennoten aanwezig of vertegenwoordigd is;

— een wijziging is alleen dan aangenomen wanneer zij ten minste vier vijfden van de stemmen heeft verkregen.

Wanneer de statuten strengere regels bepalen dan die welke hierboven zijn gesteld, kan alleen volgens die regels tot omzetting worden besloten.

§ 2. Voor de omzetting is evenwel de eenparige instemming van de vennoten vereist in de twee volgende gevallen:

— de vennootschap of de vereniging bestaat niet ten minste twee jaar;

société d'intérêt social fait l'objet d'un rapport justificatif établi par les gérants ou le conseil d'administration et annoncé dans l'ordre du jour de l'assemblée appelée à statuer. A ce rapport est joint un état résumant la situation active et passive de la société, arrêté à une date ne remontant pas à plus de trois mois. Le commissaire-réviseur ou, à défaut, un réviseur d'entreprises désigné, selon le cas, par les gérants ou le conseil d'administration fait rapport sur cet état et indique notamment s'il traduit d'une manière complète, fidèle et correcte la situation de la société. Si l'actif social net est inférieur au capital social repris dans l'état précité, le rapport mentionnera en conclusion le montant de la différence.

Une copie de ces rapports, ainsi que le projet de statuts sont annexés à la convocation des associés en nom. Ils sont également transmis sans délai aux personnes qui ont accompli les formalités requises par les statuts pour être admises à l'assemblée. Tout actionnaire a le droit d'obtenir gratuitement, sur la production de son titre, quinze jours avant l'assemblée, un exemplaire de ces documents.

Art. 36

§ 1er. La transformation d'une S.P.R.L., d'une société coopérative en une société d'intérêt social ou la transformation d'une A.S.B.L. en société d'intérêt social est décidée par l'assemblée générale des associés statuant dans les conditions de présence et de majorité suivantes:

— présence de la moitié au moins du capital social et, dans le cas des A.S.B.L., présence de la moitié au moins des associés: si cette condition n'est pas remplie, une nouvelle convocation est nécessaire; pour que cette nouvelle assemblée délibère valablement, il suffira qu'une proportion de 25 p.c. du capital social ou, dans le cas des A.S.B.L., d'un quart des associés soit présente ou représentée;

— aucune modification n'est admise que si elle réunit les quatre cinquièmes au moins des voix.

Si les statuts prévoient des conditions plus rigoureuses que celles qui sont prescrites ci-dessus, la transformation ne peut être décidée qu'à ces conditions.

§ 2. Toutefois, la transformation requiert l'accord unanime des associés dans l'un des cas suivants:

— si la société ou l'association existe depuis moins de deux ans;

— de statuten bepalen dat zij geen andere rechtsvorm mag aannemen.

§ 3. In een coöperatieve vennootschap kan iedere vennoot te allen tijde uittreden vanaf de bijeenroeping van een algemene vergadering die over de omzetting van de vennootschap moet beslissen, zonder dat hij aan enige andere voorwaarde moet voldoen en niettegenstaande enige andersluidende bepaling in de statuten. Van de uittreding wordt aan de vennootschap kennis gegeven bij een aangetekende brief, ten minste vijf dagen vóór de datum van de vergadering ter post af te geven. Zij heeft enkel gevolg als het voorstel tot omzetting wordt aangenomen.

In de oproepingsbrief wordt de tekst van deze bepaling opgenomen.

Art. 37

Onmiddellijk na het besluit tot omzetting worden de statuten van de vennootschap in haar nieuwe vorm, met inbegrip van de bepalingen tot wijziging van haar maatschappelijk doel, vastgesteld volgens dezelfde regels van aanwezigheid en meerderheid als voor de omzetting voorgeschreven zijn.

Geschiedt zulks niet, dan blijft het besluit tot omzetting zonder gevolg.

Art. 38

§ 1. In afwijking van het bepaalde in de wet van 1921 op de verenigingen zonder winstoogmerk kan een V.Z.W. worden omgezet in een vennootschap met een sociaal oogmerk. In dat geval moet heel haar actief en passief, zonder enige uitzondering, worden ingebracht.

§ 2. Wordt een V.Z.W. omgezet in een vennootschap met een sociaal oogmerk, dan moeten de vennoten van de vennootschap met een sociaal oogmerk een inbreng in geld doen, ieder voor een zelfde bedrag; die inbreng vormt het kapitaal van de vennootschap met een sociaal oogmerk.

Het totaal bedrag moet ten minste gelijk zijn aan de waarde van het door de V.Z.W. ingebrachte netto-actief.

§ 3. Het netto-actief ingebracht door een V.Z.W. wordt geboekt op een niet-beschikbare bijzondere reserverekening.

Deze reserverekening kan eerst worden aangesproken na het verstrijken van een termijn van ten minste twee jaar te rekenen van de datum van de omzetting. Vanaf dat ogenblik kan zij in het kapitaal worden opgenomen en evenredig verdeeld over elk van de aandelen die het kapitaal vertegenwoordigen.

— si les statuts prévoient qu'elle ne pourra adopter une autre forme.

§ 3. Dans les sociétés coopératives, chaque associé a la faculté, nonobstant toute disposition contraire des statuts, de démissionner à tout moment au cours de l'exercice social et sans avoir à satisfaire à aucune autre condition, dès la convocation de l'assemblée générale appelée à décider la transformation de la société. La démission doit être notifiée à la société par lettre recommandée déposée à la poste cinq jours au moins avant la date de l'assemblée. Elle n'aura d'effet que si la proposition de transformation est adoptée.

Les convocations à l'assemblée reproduisent le texte de la présente disposition.

Art. 37

Immédiatement après la décision de transformation, les statuts de la société sous sa forme nouvelle, y compris les clauses qui modifieraient son objet social, sont arrêtés aux mêmes conditions de présence et de majorité que celles requises pour la transformation.

A défaut, la décision de transformation reste sans effet.

Art. 38

§ 1er. Par exception au prescrit de la loi de 1921 sur les associations sans but lucratif, une A.S.B.L. peut se transformer en société d'intérêt social. Dans ce cas, elle doit faire apport de toute sa situation active et passive, rien n'étant excepté.

§ 2. Lorsqu'une A.S.B.L. se transforme en société d'intérêt social, les associés de la société d'intérêt social doivent effectuer un apport en numéraire, chacun pour un montant égal; ces apports constituent le capital de la société d'intérêt social.

Le montant total doit au moins être égal à celui de l'actif net résultant de l'apport.

§ 3. L'actif net résultant de l'apport d'une association sans but lucratif est inscrit à un compte de réserve spécial indisponible.

Ce compte de réserve ne pourra être utilisé qu'après un délai de deux ans au moins à partir de la date de la transformation. Il pourra à partir de ce moment être incorporé au capital; dans ce cas, il sera réparti proportionnellement sur chacune des parts représentatives du capital.

§ 4. Een vennoot die uit een vennootschap met een sociaal oogmerk uittreedt, kan geen aanspraken doen gelden op enig deel van de niet-beschikbare bijzondere reserve.

Een vennoot die uit een vennootschap met een sociaal oogmerk uittreedt nadat die reserve in het kapitaal is opgenomen, kan geen aanspraken doen gelden op zijn gedeelte uit de verdeling van de niet-beschikbare reserve. Dat gedeelte wordt opnieuw als bijzondere reserve geboekt; die reserve kan niet worden verdeeld.

§ 5. Zodra de omzetting in een vennootschap met een sociaal oogmerk is goedgekeurd, is de V.Z.W. van rechtswege ontbonden.

Art. 39

Een V.Z.W. kan niet in een vennootschap met een sociaal oogmerk worden omgezet dan tijdens een periode van vijf jaar die ingaat, hetzij op de datum van inwerkingtreding van de wet die deze rechtsvorm invoert, hetzij op de datum van de oprichting van de V.Z.W.

TITEL V

Fiscale en sociale maatregelen

Art. 40

Vennootschappen met een sociaal oogmerk zijn vrijgesteld van welke vorm ook van vennootschapsbelasting gedurende de vijf volledige boekjaren die volgen op de datum van hun oprichting.

Voor de daaropvolgende boekjaren worden de winsten die opnieuw belegd worden in de vennootschap met een sociaal oogmerk, in een vennootschap ter ondersteuning van de vennootschappen met een sociaal oogmerk waarvan zij lid is, of in een vereniging van vennootschappen met een sociaal oogmerk waarvan zij lid is, vrijgesteld van vennootschapsbelasting. Het deel van de winsten dat aan de vennoten wordt uitgekeerd, is aan de vennootschapsbelasting onderworpen tegen een verlaagd tarief van 25 pct. van de vennootschapsbelasting die een handelsvennootschap verschuldigd is.

Art. 41

Vennoten-werknemers van een vennootschap met een sociaal oogmerk, ongeacht of zij al dan niet de functie uitoefenen van bestuurder, gedelegeerd bestuurder of commissaris, zijn vrijgesteld van de verplichting om zich aan te sluiten bij en bij te dragen in

§ 4. Si un associé quitte la société d'intérêt social, il n'a aucun droit sur quelque proportion que ce soit de la réserve spéciale indisponible.

Après affectation de celle-ci sous forme d'augmentation de capital, l'associé qui quitte la société d'intérêt social ne reçoit pas la part provenant de la répartition de cette réserve indisponible, celle-ci est alors reportée en réserve spéciale; cette réserve ne peut pas être distribuée.

§ 5. Une fois adoptée sa transformation en société d'intérêt social, l'A.S.B.L. est automatiquement dissoute de plein droit.

Art. 39

La transformation d'une A.S.B.L. en société d'intérêt social n'est possible que pendant une période de cinq ans prenant cours soit à la date de mise en vigueur de la loi créant cette forme de société, soit à la date de constitution de l'A.S.B.L.

TITRE V

Des mesures fiscales et sociales

Art. 40

Les sociétés d'intérêt social sont exonérées de tout impôt sur les sociétés pendant les cinq exercices complets qui suivent la date de constitution.

Pour les exercices suivants, les bénéfices réinvestis dans la société d'intérêt social, dans une société de promotion d'intérêt social dont elle est membre ou dans une Union de sociétés d'intérêt social dont elle est membre, sont exonérés de l'impôt des sociétés. La part des bénéfices qui est distribuée aux associés est soumise à l'impôt des sociétés à un taux réduit à 25 pct. de ce qu'il serait pour une société commerciale.

Art. 41

Les associés-employés d'une société d'intérêt social, qu'ils exercent ou non les fonctions d'administrateurs, d'administrateurs-délégués ou de commissaires, sont dispensés de s'affilier et de verser les cotisations au régime d'assurance sociale des travailleurs

de verzekeringsregeling voor de zelfstandigen, op voorwaarde dat zij bijdrageplichtig zijn als bediende of arbeider van de genoemde vennootschap.

Art. 42

De omzetting van een handelsvennootschap of een V.Z.W. in een vennootschap met een sociaal oogmerk is vrijgesteld van belastingen en rechten.

Art. 43

Wanneer een vennootschap met een sociaal oogmerk moet overgaan tot de omzetting in een andere vorm van handelsvennootschap omdat zij meer dan honderd werknemers telt, is die omzetting vrijgesteld van belastingen en rechten.

TITEL VI

Diverse bepalingen

Art. 44

Bij een in Ministerraad overlegd besluit wordt de Koning gemachtigd de tekst op de handelsvennootschappen te coördineren rekening houdende met de invoering van de vennootschap met een sociaal oogmerk.

Daartoe beschikt Hij over een termijn van zes maanden te rekenen van de inwerkingtreding van deze wet.

Art. 45

Deze wet treedt in werking op de eerste dag van de maand volgend op die van haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

indépendants à la condition qu'ils émargent à l'assurance sociale obligatoire au titre d'employés ou d'ouvriers de ladite société.

Art. 42

La transformation d'une société commerciale ou d'une association sans but lucratif en société d'intérêt social est exonérée de tout impôt et droit.

Art. 43

Lorsqu'une société d'intérêt social doit se transformer en un autre type de société commerciale en raison du fait que le nombre de ses employés dépasse cent, cette transformation est exonérée de tout impôt et droit.

TITRE VI

Des dispositions diverses

Art. 44

Par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, le Roi est habilité à établir un texte coordonné des sociétés commerciales, tenant compte de la création de la société d'intérêt social.

Il dispose à cet effet d'un délai de six mois à dater de la mise en vigueur de la loi.

Art. 45

La présente loi entre en vigueur le premier jour du mois qui suit celui de sa publication au *Moniteur belge*.

Willy TAMINIAUX.
Maxime STROOBANT.
Pierre WINTGENS.
Michel DIGHNEEF.
Denise NELIS.